

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره دکتری روانشناسی تربیتی

گروه علوم انسانی

مصوب سیصد و چهل و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ: ۱۳۷۶/۴/۲۲

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

برنامه آموزشی دوره دکتری روانشناسی تربیتی

کمیته تخصصی:

گرایش:

کد رشته:

گروه: علوم انسانی

رشته: روانشناسی تربیتی

دوره: دکتری

شورای عالی برنامه ریزی در سیصد و چهل و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۲ بر اساس طرح دوره دکتری روانشناسی تربیتی که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرد و مقرر می‌دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره دکتری روانشناسی تربیتی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره می‌شوند.

ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و بر اساس قوانین تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی می‌باشند.

ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) از تاریخ ۱۳۷۶/۴/۲۲ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات آموزشی در زمینه دوره دکتری روانشناسی تربیتی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می‌شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می‌توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره دکتری روانشناسی تربیتی در سه فصل برای اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ می‌شود.

رای صادره سیصد و چهل و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۲
در خصوص برنامه آموزشی دوره دکتری روانشناسی تربیتی

(۱) برنامه آموزشی دوره دکتری روانشناسی تربیتی
که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود با اکثریت آراء به تصویب رسید.
(۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است

رای صادره سیصد و چهل و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۲ در مورد برنامه
آموزشی دکتری روانشناسی تربیتی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلبایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

مورد تأیید است.

دکتر علی شریعتمداری
رئیس گروه علوم انسانی

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

دکتر سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

فصل اوّل

مشخصات کلی

" بسمه تعالی "

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس
دوره دکتری رشته روانشناسی تربیتی

مقدمه:

روان شناسی تربیتی به طور کلی با یادگیری آموزشگاهی سروکار دارد و نقش آن در موارد زیر

داسته بندی می شود:

- ۱- تعیین هدفهای آموزشی یعنی اینکه یادگیرندگان چه باید بیاموزند.
- ۲- تعیین ویژگیهای یادگیرندگان و رابطه آن ویژگیها با یادگیری
- ۳- شناخت فرآیند یادگیری، یعنی شناخت عواملی که افراد را به یادگیری سوق می دهد و یا باعث تغییر طرز فکر آنها نسبت به موضوعی می گردد.
- ۴- شناخت فرآیند آموزش یعنی چه رابطه ای بین شیوه و فعالیتهای آموزش و یادگیری وجود دارد.
- ۵- شناخت تفاوت فردی یادگیرنده موجود است.
- ۶- ارزیابی یادگیری، بالآخر یادگیری بیشترت تحصیل و طرز فکر و چگونگی استفاده از آن
- ۷- روشیابیها در بازبینی جنبه های مختلف برنامه درسی
- ۸- تهیه و ساخت ابزارهای اندازه گیریهای روانی تربیتی لازم برای شناخت یادگیرندگان و ارزشیابی فرآیند آموزش - یادگیری
- ۹- طراحی و اجرای پژوهشهای بنیادی و کاربردی در زمینه مسایل روان شناسی تربیتی

اهداف

هدف از اجرای برنامه دوره دکتری روان شناسی تربیتی، تربیت افرادی است که بتوانند:

- ۱- مجموعه دروس روان شناسی تربیتی را در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی تدریس کنند.
- ۲- در زمینه مسایل روان شناسی تربیتی پژوهشهای بنیادی و کاربردی انجام دهند.
- ۳- در زمینه مسایل روان شناسی آموزشگاهی فعالیت موثر داشته باشند.
- ۴- نسبت به تهیه و ساخت ابزارهای اندازه گیریهای روانی تربیتی اهتمام نمایند.

طول دوره و شکل آن :

دوره دکتری روان شناسی تربیتی به صورت آموزشی و ناپیوسته بوده و به دو مرحله آموزشی و پژوهشی تقسیم می شود.

مرحله آموزشی از زمان پذیرفته شدن دانشجو در امتحان ورودی آغاز و به امتحان جامع ختم می شود. این مرحله ۲ تا ۵ نیمسال تحصیلی است .

مرحله پژوهشی پس از مرحله آموزشی آغاز و با تدوین رساله و دفاع از آن پایان می پذیرد . به استناد ماده ۲۴ آئین نامه آموزشی و پژوهشی دوره دکتری (Ph.D.) .

حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری ۴/۵ سال است .

شرایط گزینش دانشجو :

الف - دارا بودن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی

ب- داشتن دانشنامه کارشناسی ارشد در رشته های روان شناسی و علوم تربیتی از یکی از دانشگاه های داخل یا خارج کشور که با تایید وزارت فرهنگ و آموزش عالی رسیده باشد .

تبصره ۱ : داوطلبانی که دارای گواهینامه کارشناسی ارشد غیر از رشته روان شناسی تربیتی هستند در صورت قبول شدن در آزمونهای ورودی ملزم به گذراندن دروسی از دوره کارشناسی ارشد روان شناسی تربیتی ، (دروس جبرانی) ، می باشند.

تبصره ۲ : تعیین دروس جبرانی با گروه آموزشی ذی ربط می باشد

ج - موفقیت در آزمون

د - داشتن معرفی نامه ، مبنی بر صلاحیت تحصیل در دوره دکتری ، حداقل از ۲ نفر از استادان قبلی داوطلب

ه - دارا بودن شرایط خاص هر دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی مجری دوره

مواد و ضرایب آزمون کتبی

آزمون کتبی به منظور تعیین میزان آشنایی داوطلب با پایه های اصلی رشته

برگزار می‌شود و مواد آزمون کتبی برای ورود به دوره دکتری روان‌شناسی تربیتی عبارتند از :

۰۱. زبان خارجی	با ضریب (۲)
۰۲. روشهای آماری در علوم تربیتی	با ضریب (۱)
۰۳. روش تحقیق در علوم تربیتی	با ضریب (۱)
۰۴. روان‌شناسی رشد	با ضریب (۱)
۰۵. روان‌شناسی تربیتی	با ضریب (۲)
۰۶. روان‌شناسی یادگیری	با ضریب (۱)
۰۷. اندازه‌گیری و ارزشیابی	با ضریب (۱)

توجه: آن دسته از داوطلبانی که در آزمون ورودی دوره دکتری پذیرفته می‌شوند و در دوره زبان خارجی آنها کمتر از ۱۲ باشد موظفند درس زبان خارجی را به صورت جبرانی قبل از شروع دوره با دراست بگذرانند .

تعداد واحد :

تعداد کل واحدهای این دوره ۲۵ واحد به شرح زیر است

الف - دروس اصلی	۲۴ واحد
ب - دروس اختیاری	۶ واحد
ج - پایان نامه	۵ واحد

توجه: هر دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی مجری دوره ، با توجه به نیاز دانشجویان و امکانات خود تعداد شش واحد از مجموعه دروس اختیاری را بسته دانشجویان ارائه می‌دهد .

فصل دوّم

جداول دروس

بیشتر از زمان ارائه درس	ساعت		تعداد واحد	نام درس	کد درس
	نظری	عملی			
	۱۷	۳۴	(۱+۱)	کاربرد کامپیوتر در آموزش و پرورش	۰۱
	۳۴	-	۲	کاربرد ریاضیات در آموزش و پرورش	۰۲

			۴		جمع

۲- فهرست دروس اصلی

بیمناز با زمان ارائه درس	سامت		تعداد واحد	نام درس	کد درس
	نظری	عملی			
	-	۳۴	۲	انسان شناسی در اسلام	۱۱
	-	۳۴	۲	روشهای پژوهش	۱۲
	-	۳۴	۲	روان شناسی رشد	۱۳
	-	۳۴	۲	روان شناسی رشد زبان	۱۴
۰۲	-	۳۴	۲	طرحهای آزمایشی	۱۵
	-	۳۴	۲	مسائل روان سنجی	۱۶
	-	۳۴	۲	نمونه گیری	۱۷
	-	۳۴	۲	روان شناسی تربیتی	۱۸
	-	۳۴	۲	روان شناسی یادگیری	۱۹
۰۲	-	۳۴	۲	آمار چند متغیری	۲۰
	-	۳۴	۲	روان شناسی شخصیت	۲۱
	-	۳۴	۲	روشهای آموزش	۲۲
	-	-	۲۰	پایان نامه	۲۳
			۴۴ واحد	جمع	

۳- فهرست دروس اختیاری

بیشتر از زمان ارائه درس	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	نظری	عملی	جمع			
	-	۳۴	۳۴	۲	روش پژوهش کیفی	۳۱
	-	۳۴	۳۴	۲	روان شناسی هوش و تفکر	۳۲
	-	۳۴	۳۴	۲	روشهای غیرپارامتری	۳۳
	-	۳۴	۳۴	۲	روان شناسی اجتماعی در آموزش و پرورش	۳۴
۵۲	-	۳۴	۳۴	۲	تحلیل عاملی	۳۵
۱۶	-	۳۴	۳۴	۲	شیوههای پیشرفته روان سنجی	۳۶
	-	۳۴	۳۴	۲	روشهای آموزش کودکان استثنایی	۳۷
				۱۲	جمع (۱۲ واحد)	

فصل سوّم

سر فصل دروس

انسان شناسی از نظر اسلام

کد درس : ۱۱

تعداد واحد : ۲

نوع درس : نظری

پیشنیاز : -

هدف : آشنایی با تجهیزات وجودی و مواهب تکوینی و مسئولیت انسان در جهان هستی

۱. آفرینش انسان : مبدا، آفرینش ، فلسفه آفرینش ، تکثیر نسل اولیه .

۲. نقاط ضعف و قدرت انسان : جنبه‌های قدرت و ضعف انسان ، ارزش و کرامت انسان - مقام و

برتری انسان .

۳. شاکله انسان : غرائز ، فطرت ، روح ، نفس ، قلب ، وجدان .

۴. تجهیزات وجودی و مواهب تکوینی : اراده ، ادراک ، نیازها ، آزادی و اختیار ، ذهنیات .

۵. طبیعت انسان : سرشت ، مزاج ، خوی .

۶. افعال انسان : ارادی ، جبری ، منشاء افعال .

۷. مسئولیت انسان : تعهد ، تکلیف ، هدفداری .

۸. حیات انسان : فردی ، اجتماعی ، سیاسی ، اقتصادی ، فرهنگی .

۹. زندگی انسان : مفهوم زندگی ، کیفیت زندگی و سیر و سلوک - شرایط زندگی موفق

۱۰. فرجام حیات : مرگ ، برزخ ، معاد .

روشهای پژوهش

کد درس : ۱۲

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز :

هدف : مقایسه روشهای مختلف پژوهش و هدایت دانشجویان به سوی انجام پژوهش در زمینه تخصصی آنها

سرفصل دروس : (۲۲ ساعت)

محور آموزش در این درس بر هدایت دانشجویان به انجام پژوهش است . در این درس ابتدا کلیات روش پژوهش مرور میشود ، پرسش تحقیقاتی و مشخصات آن/فرضیه تحقیقاتی و خصوصیات آن و انواع روشهای تحقیق (تحقیق توصیفی ، تحقیق علمی - مقایسه‌ای ، تحقیق آزمایشی ، تحقیق کیفی) با تاکید بر طرحهای تحقیق آزمایشی مورد بحث و بررسی قرار میگیرد .

دانشجویان در این درس به نقد و بررسی تحقیقات انجام شده در داخل و خارج پایگاه نظری ، استخراج و تدوین فرضیه ، روش تحقیق ، انتخاب ابزار جمع آوری اطلاعات ، به کارگیری روشهای آماری و تجزیه و تحلیل و تفسیر نتایج آن می‌پردازند . علاوه بر این ، هر یک از دانشجویان به تهیه یک پیشنهاد تحقیق اقدام می‌کنند و آن را در کلاس برای بررسی و نقد به بحث می‌گذارند .

روانشناسی رشد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: —

کد درس: ۱۳

هدف: بررسی عمیق تحقیقات و مسایل مربوط به موضوعات جدید و پیشرفته در رشد. دانشجویان باید به مطالعه و ترجمه مقالات جدید در زمینه‌های انتخابی بپردازند و در جلسه ضمن‌ارائه قمت‌هایی از کار خود به بحث و تحلیل آنها با استاد و دانشجویان مبادرت ورزند.

موضوعات:

موضوعات زیر در رشد در سنین مختلف از پیش از تولد تا پایان زندگی (موضوعات)

موضوعات زیر بررسی قرار می‌گیرد.

— رشد ذهنی

— رشد اخلاقی

— رشد عاطفی

— رشد اجتماعی

— رشد جسمانی

روان شناسی رشد زبان

کد درسی: ۱۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

* روان شناسی زبان و روان شناسی رشد زبان: تعاریف و مفاهیم

* مبانی تاریخی و نظری در نگارش به رشد زبان

* دیدگاههای اساسی در تبیین رشد زبان

اسکینر ، چامسکی ، لنه برک ، پیاژه ، ویگوتسکی ،

هلیدی ، میلر

(رفتاری ، روان شناختی - نحوی ، معنایی - شناختی ، پرگماتیک)

* روش شناسی در روان شناسی رشد زبان - واحد تحلیل

* مسائل قابل طرح و قابل بحث در رشد زبان

* قابلیت‌های پیش زبانی

تواناییهای زیستی

تواناییهای شناختی

تواناییهای ارتباطی

زبان و محیط

* فرآیند رشد زبان

جنبه واج شناختی

جنبه معنی شناختی

جنبه ساخت دستوری زبان

جنبه کاربرد شناختی (پرگماتیک) زبان

رشد واژگان

آگاهیهای فرا زبانی

* Discourse analysis (تحلیل گفتار)

* درک و تولید گفتار با تاکید بر جنبه‌های شناختی

* اندیشه و زبان

مبانی تکوینی اندیشه و گفتار

رشد و تکامل مفاهیم در ذهن کودک

اندیشه و کلمه

تکامل معنای کلمه در جریان رشد فردی و نوعی (تکوین فردی و تکوین نوعی)

مفهوم و نقش آن در تفکر

بارتباطی کلمات

نقش گفتار در فرآیندهای عالی ذهنی

بررسی ارتباط بین اندیشه و گفتار از دیدگاه‌های بیاردن . آژکوند . گاندلبرگ

چامسکی . نیمر . ویکونسکی . لوریسا . سوکولوف و پروتر

زبان . شناخت و فرهنگ

سازمان بندی در قشر مخ (با تاکید بر مبانی تحت شناختی زبان در جریان رشد)

* دوزبانگی (دوویا چند زبانی)

* جنبه‌های جامعه شناختی (یا اجتماعی) زبان

* اختلالات زبان و گفتار

* ارزیابی رشد زبان

* دورنماها: ارتباط روان شناسی زبان با دانش شناخت (cognitive science)

نقش زبان در مدل‌سازها و رویکردها . زبان و است مدرنیسم .

طرح‌های آزمایشی

کد درس : ۱۵

سعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

بشماره: ۲

هدف: آشنایی با اصول اساسی نمودن طرح‌های آزمایشی، بررسی طرح‌های عاملی و مربع لاتین و کاربردها بالقوه آنها در پژوهش‌های علوم رفتاری

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

- ۱- طرح آزمایش: طرح آزمایش چیست؟ - طرح آزمایش به عنوان کنترل و ارباب‌انواع طرح‌های آزمایشی - اصطلاحات اساسی در طرح آزمایش
- ۲- آزمایش‌های تک عاملی: مدل‌های با اثرهای ثابت و اثرهای تصادفی - آزمون‌های روند - آزمایش‌های تک عاملی با اندازه‌گیری مکرر
- ۳- روش‌های چندبخش‌هنگام: مقایسه‌های فصل و بعد از تجربه - روش نیومن - کولز - روش دانکن - آزمون توکی
- ۴- طرح‌های بلوکی تصادفی کامل: بلوک بندی - طرح‌های بلوکی تصادفی کامل (با یک مشاهده در هر خانه) طرح‌های بلوکی تصادفی کامل (با m مشاهده در هر خانه)
- ۵- آزمایش‌های دو عاملی ($P \times G$): عامل - مفروضات - آزمایش‌های دو عاملی - طرح آشیانه‌ای دو عاملی - آزمایش‌های دو عاملی با اندازه‌گیری مکرر
- ۶- آزمایش‌های سه عاملی ($P \times G \times R$): آزمایش‌های سه عاملی کامل - طرح آشیانه‌ای سه عاملی - آزمایش‌های سه عاملی با اندازه‌گیری مکرر
- ۷- طرح مربع لاتین: طرح مربع لاتین (با یک مشاهده در هر خانه) - طرح مربع لاتین (با N مشاهده در هر خانه) - طرح مربع لاتین با اندازه‌گیری مکرر

مسائل روان سنجی

کد درس: ۱۶

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنایی با نظریه‌های روان سنجی و کاربرد آنها در آموزش و پرورش و روان شناسی

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

۱. مقیاس سازی

۲. فرآیند ساخت آزمون

۳. پایایی و مدل نمره واقعی

۴. رویکردهای برآورد پایایی

۵. مقدمه‌ای بر نظریه تعمیم پذیرش

۶. ضریب پایایی برای آزمونهای ماه

۷. مقدمه‌ای بر روانی

۸. رویکردهای آماری برای پیش بینی و طبقه‌بندی

۹. سوکری در کزنش

۱۰. مقدمه‌ای بر نظریه پاسخ پرسش

۱۱. هم ارز سازی

روشهای نمونه گیری

کد درس: ۱۷

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنایی دانشجویان با روشهای مختلف نمونه‌گیری و چگونگی محاسبه حجم

نمونه در پژوهشهای تربیتی

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

تعریف جامعه و نمونه

مفاهیم بنیادی نظریه نمونه‌گیری

نمونه‌گیری تصادفی ساده

رویکردها: برآوردکننده‌ها و کاربرد

نمونه‌گیری طبقه‌ای

رویکردها، برآوردکننده‌ها و کاربرد

نمونه‌گیری نظامدار خطی

رویکردها، برآوردکننده‌ها و کاربرد

نمونه‌گیری خوشه‌ای

رویکردها، برآوردکننده‌ها و کاربرد

روان‌شناسی تربیتی

کد درس : ۱۸

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز :

هدف : مطالعه و بررسی مباحث روان‌شناسی تربیتی با تاکید بر کاربرد آنها در آموزش

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱. تعریف روان‌شناسی تربیتی و اهداف آن و تشخیص آن از شعب دیگر روان‌شناسی

۲. رشد : (۱) معرفی چند تئوری عمده در زمینه‌های مختلف رشد چون رشد شناخت (تئوری

پیاژه) رشد زیان (نظریه وایگاتسکی) ، رشد شخصیت (نظریه اریکسون) رشد اخلاقی (نظریه

کلیبرگ) با تاکید بر استفاده از آنها در امر آموزش.

(۲) بحث و بررسی مراحل رشد جسمانی در دوره کودکی و نوجوانی، جامعه پذیری،

آموزش در دوران رشد اجتماعی و بررسی تحقیقات در این زمینه‌ها .

۳. تفاوت‌های فرهنگی و تفاوت‌های طبقاتی ، تفاوت‌های جنسی ، تفاوت‌های شناختی

در سبک یادگیری

۴. یادگیری : شامل (۱) تئوری‌های رفتاری (پاولوف - توردایک - اسکینر) و اصول یادگیری

رفتاری : شرطی شدن ، انواع آن ، تقویت و انواع آن (۲) تئوری‌های شناختی یادگیری نظریه

روان‌شناسی گشتالت ، تئوری آزرول (یادگیری معنی دار کلامی) تئوری برونر ، (یادگیری

اکتشافی) و نتیجه تحقیقات و کاربرد آن در آموزش (۳) بررسی عوامل اساسی در یادگیری چون

انواع یادگیری (شرطی شدن ، تقویت ، تشکیل مفهوم ، حافظه ، فراموشی حل مساله ،

انتقال یادگیری .

۵. آموزش و روش‌های آن : شامل آموزش مستقیم ، آموزش گروهی ، آموزش سقراطی آموزش

استقرایی - آموزش فراگیر محوری - آموزش انسان‌گرا - آموزش تسلط‌آموزش انفرادی .

۶. انگیزش و ارتباط آن با یادگیری : بررسی تئوری‌های مازلو - فستینگر - ااتکینسون و

روان شناسی یادگیری

کد درس : ۱۹

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز :

هدف : بررسی و مطالعه نظریه‌های یادگیری با تاکید بر کاربرد آنها در آموزش کلاسی

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱. تعریف یادگیری

۲. بررسی رویکردهای مختلف در مطالعه یادگیری

۳. بررسی تاریخی مطالعات یادگیری

۴. بررسی نظریه‌های رفتارگرایی (مانند ادوارد ثورندایک - بی‌اف اسکینر - کلارک هال کنت اسپنس)

۵. بررسی نظریه‌های پیوندی و مجاورتی (مانند ایوان پاولوف ، واتسون ، ادوین گاتری ویلیام

استس)

۶. بررسی نظریه‌های شناختی (مانند ژان پیاژه ، نظریه گریگ لوین ، نظریه ژان پیاژه ،

نظریه تولمن ، نظریه بنشور ، روس و تحریر پروتر)

۷. بررسی نظریه‌های نوروفیزیولوژیک (مانند دونالد هب ، جیمز اوئین ، هاکر اسپرتی و نیل میلر)

مقایسه و نقد مکاتب و نظریات مختلف از محورهای اساسی در این درس است .

ارتباط آنها با آموزش .

۷. اداره کلاس : و برنامه ریزی مطلوب برای آن

۸. برنامه ریزی برای آموزش : هدفهای یادگیری شامل هدفهای شناختی ، هدفهای عاطفی

و هدفهای روانی - حرکتی

۹. ارزشیابی آموزشی : شامل روشهای امتحان - معرفی ابزارها و وسائل سنجش ،

معرفی آزمونهای استاندارد شده - استانداردهای نمره گذاری (ارزشیابی ماکسی -

ارزشیابی هنجاری)

آمار چند متغیـری

کد درس : ۲۰

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۵۲

هدف : آشنائی با روشها ، فنون و مبانی تحلیل چند متغیـری و کاربرد آنها در آموزش و پرورش و

روان شناسی

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

۱. مروری بر جبر ماتریس و کاربرد آن در آمار بردارها و ماهیت آنها ، مشخصه های آماری در شکل ماتریس ، ماتریس های واریانس و کوواریانس ، ماتریس همسنگی ، برکردان و عکس ماتریس
۲. مبانی تحلیل رگرسیون چند متغیـری روشهای تحلیل رگرسیون چند متغیـری ، کنترل آماری ، همبستگی جزئی و پاره ای
۳. تحلیل چند متغیـری داده ها انواع کد گذاری متغیرهای طبقه ای ، تحلیل واریانس یکراهه و چند راهه (ANOVA) با استفاده از رگرسیون چند متغیـری ، تحلیل کوواریانس ، پیش بینی و تبیین
۴. تحلیل واریانس چند متغیـری (MANOVA) ، تحلیل سل کوواریانس چند متغیـری (MANCOVA) تحلیل داده های آزمایشهای یکسراری

روان شناسی شخصیت

کد درس : ۲۱

تعداد واحد : ۲

نوع درس : نظری

پیشنیاز : -

هدف : بررسی عمیق نظریه‌های شخصیت و پژوهشهای انجام شده معاصر در زمینه

شخصیت

شخصیت و شخصیت شناسی

روشهای بررسی شخصیت

بررسی مدل تعارض (Conflict Model) و حیطه‌های شخصیت

الف : تعارض از نوع (تفسیری) روانی - اجتماعی

- زیگموند فروید

- اریکسون

- ندر موری

- نظریه‌های شخصیت از دیدگاه فرویدی های جدید

- نظریه‌های شخصیت فراسوی دیدگاه فرویدی‌های جدید مانند تحلیل تعاملی

ب : تعارض از نوع (تفسیری) درون روانی

- اتورانگ

- روان درمانی گشتالت

- کارل گوستا و یونگ

بررسی مدل تکاملی (Fulfillment Model) و حیطه‌های شخصیت

الف : مدل تکاملی از نوع (تفسیری) اسکوفابی

- نظریه کارل راجرز

- نظریه ابراهام مزلو

ب : مدل تکاملی از نوع کمال گرایی

- نظریه آدلر

- نظریه وایت

- نظریه آلپورت

- نظریه فروم

- روان شناسی امالت و جودی

- نظریه درمانی عقلی - عاطفی

بررسی مدل ثبات (Consistency Model) و حیطه‌های شخصیت

الف: خرده الگوی ثبات از نوع ناهماهنگی شناختی

- نظریه جورج کلی

- نظریه مککلم لانسد

ب: خرده الگوی ثبات از نوع کنش وری

- نظریه فیسک

- نظریه مسدی

تحلیل‌های منطقی و عملی بر مدل‌های تعارضی - تکاملی و ثبات

بررسی نظریه‌های رفتارگرایان میانه رو و افراطی در رابطه با:

- اضطراب

- رویکرد روانکاوی

- طرح‌های تقویت و فرآیند خاموشی

نظریه یادگیری اجتماعی

- بررسی نظریه یادگیری اجتماعی در رابطه با افکار روانکاوانه

- نظریه شناختی

- پژوهش‌های مربوط به نظریه پردازان یادگیری اجتماعی

- جایگاه نظریه یادگیری اجتماعی در حیطه شخصیت

روان‌درمانی و ارزیابی آن در رابطه با هر یک از مدلها (خرده‌الگوها)، بحث و پژوهش‌های انجام شده.
پیشنهاداتی در رابطه با ویژگیهای یک نظریه "خوب" شخصیت.

روشهای آموزش

کد درس : ۲۲

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف : با توجه به اینکه فارغ التحصیلان این رشته و در این مقطع عمدتاً به تدریس در دوره کارشناسی

و کارشناسی ارشد خواهند پرداخت و احاطه نسبتاً جامع و کامل به مبانی و انواع روشها

و الگوهای آموزش برای ایشان ، شرط لازم ، البته نه شرط کافی ، است بنابراین ، باید هر فرصت

را برای تقویت و تجهیز دانشجویان این رشته و این مقطع مستفاد نمود تا هر چه بیشتر بسا

روان شناسی و علوم تربیتی ، بویژه نظریهها و روشهای آموزش ، آشناسوند .

بدیهی است توفیق در این امر ، هنگامی میسر خواهد شد که آموزش روشها و الگوهای

آموزش با دو جنبه نظری و کاربردی همراه باشد تا علم و هنر و تجربه ، که شرطهای ضروری

مؤنثیت در تعلیم و تربیت میباشند ، با هم مطرح شوند و وحدت آنها در رفتار دانشجویان حفظ

شود .

با توجه به نکات مذکور می توان گفت که این درس باید فرمتی باشد برای دانشجویان

در یادگیری و تقویت مهارتهای زیر با مهارتهای ضروری معلمی . مخصوصاً در مقاطع آموزش

عالی . تمرین لازم بکنند :

۱. مهارت در تفکر اقتصادد ، تفکر تحلیلی و ترکیبی ، و تفکر خلاق

۲. مهارت استنباط درست و موثق از خوانندهها و شنیدهها

۳. مهارت استدلال یا مهارت استفاده موفق از تجربههای معلوم خود برای کشف

مجهولات و حل مسائل .

۴. مهارت تشخیص مطمئن مساله از شنید مساله

۵. مهارت در تعبیر و تفسیر کلامی یا مهارت در بیان افکار و عقاید و احساسات

خود به شکل مفهوم و مؤثر .

پس برای تامین این منظور مهم و اساسی باید " روشهای آموزش " به شیوه نظری و عملی

و به صورت بحثهای انفرادی و گروهی برگزار شود بطوری که همه، دانشجویان شرکت کننده موظف

شوند در تحقیق (تهیه مقاله از منابع معتبر) ، مباحثه (چهره به چهره با نظارت و هدایت

استاد) ، و ارائه و نمایش گزارش (گاهی هم تدریس الگویی) شرکت فعال داشته باشند .

مطالب مورد بحث عمدتاً "عبارت خواهند بود از :

۱. ارتباط نظری و کاربردی یادگیری و آموزش

۲. مروری بر نظریات یادگیری و نظریات آموزش و ارتباط آنها با همدیگر

۳. بررسی تحلیلی و اقتصادی روشها و الگوهای آموزش پیشنهادی روان شناسان

تربیتی و دانش‌مندان برجسته آموزش و پرورش (داخلی و خارجی)

روش پژوهش کیفی

کد درس : ۲۱

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

- هدف : ۱. آشنایی با روش پژوهش کیفی در علوم تربیتی
۲. آشنایی با تفاوتها و مشابهتهای پژوهش کیفی و کمی در علوم تربیتی
۳. توانایی در بکارگیری شیوههای جمع آوری و تحلیل دادههای کیفی
۴. کسب توانایی در نقد و بررسی پژوهشهای کیفی
۵. کسب توانایی در انجام پژوهش کیفی

سرفصل ها :

۱. مبانی پژوهش کیفی در علوم تربیتی
مفاهیم پژوهش کیفی
مشابهت‌ها و تفاوت‌های پژوهش کیفی و کمی
تنوع و گوناگونی شیوه‌های کیفی
۲. طرح پژوهش کیفی
مراحل مختلف اجرای پژوهش کیفی نظیر :
انتخاب موضوع
بیان مسئله
بررسی پیشینه
بهره‌گیری از نظریه‌ها
انتخاب محل پژوهش ، شیوه یا شیوه‌های جمع آوری اطلاعات
۳. روشهای جمع آوری اطلاعات
کارمیدانی ، مشاهده ، مشاهده همراه با مشارکت ، مصاحبه ژرف نکسر
۴. تحلیل و تفسیر داده های کیفی
تحلیل داده ها همزمان با جمع آوری داده‌ها در میدان عمل
تحلیل داده‌ها پس از جمع آوری داده ها
روشهای مختلف تحلیل داده‌ها
توصیف کیفی
مطالعات موردی ، تحلیل های استقرایی ، تحلیل های منطقی ، رواسازی و تایید داده ها
۵. نوشتن گزارش پژوهش
مراحل مختلف گزارش
۶. بهره‌گیری از نتایج پژوهش کیفی در حوزه‌های مختلف
علوم تربیتی نظیر :
ارزشیابی آموزشی
آموزش معلم
تحقیق در عمل
برنامه ریزی

روان شناسی هوش و تفکر

کد درس : ۳۲

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : -

سرفصل و منابع این درس به زودی تدوین می شود

روشهای غیر پارامتری

کد درس: ۲۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

۱. مقدمه: تعاریف، موضوع و هدفها

۲. کاربرد آزمونهای آماری در تحقیق

۳. انتخاب آزمون آماری مناسب

۴. حالت تک نمونه‌ای

۵. حالت دو نمونه، مربوط به هم

۶. حالت دو نمونه، مستقل

۷. حالت K نمونه، مربوط به هم

۸. حالت K نمونه، مستقل

۹. اندازه‌های همبستگی و آزمون معنی دار بودن آنها

روان شناسی اجتماعی در آموزش و پرورش

کد درس: ۲۴

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: آشناسدن با تحقیقاتی که در زمینه مسائل تعلیم و تربیت از دیدگاه روان شناسی اجتماعی بعمل آمده است و نیز چگونگی تجزیه و تحلیل مسائل آموزش و پرورش از این دیدگاه

۱. مقدمات و تعاریف . وضعیت تاریخی روان شناسی اجتماعی آموزش و پرورش
۲. مقایسه روان شناسی اجتماعی برای تعلیم و تربیت و روان شناسی اجتماعی تعلیم و تربیت
۳. مدرسه به عنوان یک نظام اجتماعی
۴. ابعاد هنجاری و شخصی در نظام مدرسه‌ای
۵. تعامل فرهنگ ، سازمان ، و فرد به عنوان تعیین کننده‌های رفتار در یک نظام اجتماعی
۶. سه نوع نظام آموزشی بر حسب کارآمد بودن ، اثر بخش بودن ، و تاثیر گذار بودن
۷. اجتماعی شدن و تعلیم و تربیت
۸. نقش نقشها ، شخصیتها ، و ارزشها در مدرسه . انواع تعارض
۹. برخی مطالعات تجربی در روان شناسی اجتماعی تعلیم و تربیت
۱۰. محرومیت فرهنگی و آموزشهای جبرانی در این زمینه
۱۱. کلاس درس به عنوان یک نظام اجتماعی
۱۲. وضعیت کنونی و آینده روان شناسی اجتماعی آموزش و پرورش
۱۳. نظریه اسناد و کاربرد آن در آموزش و پرورش
۱۴. اثرات تقسیم بندی دانش آموزان در مدرسه و نگرشهای دانش آموزان در مورد این طبقه بندی
۱۵. عوامل میانجی در اثرات انتظار معلم
۱۶. تحلیل روان شناختی اجتماعی تعامل در کلاس درس
۱۷. رویارویی فرهنگ با فرهنگ : طراحی مدرسی که با کودکان برخاسته از فرهنگهای مختلف سروکار دارند
۱۸. تفاوتهای فردی در مدرسه (هوش ، شخصیت و سازگاری)

تحلیل عاملی

کد درس : ۲۵

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۵۲

هدف : آشنایی با روشها ، فنون و مبانی تحلیل عاملی ، روشهای مختلف تلخیص داده ها و تعیین درجه اشباع و بارهای عاملی متغیرها
سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

۱. مروری بر جبر ماتریس ، تعیین مشخصه‌های آماری در شکل ماتریس ، ماتریس های وارپانس

و کوواریانس ، ماتریس همبستگی ، برگردان و عکس ماتریس

۲. مؤلفه‌های اصلی متغیرها

ترکیبهای خطی ، خلاصه‌کننده‌ها ، برازش ماتریس نمره‌ها با حداقل مربعات ، مقادیر

یا ارزشهای ویژه (Eigenvalues) ، ویژگیهای مؤلفه‌های اصلی ، بار عاملی مؤلفه‌ها ، تعداد

مؤلفه‌ها

۳. انتقال بارهای مؤلفه‌ها ، اهمیت و اصول کل انتقال ، چرخش متعامد ، گزینش انتقال ، ساختار

ساده ، چرخش تحلیلی متعامد (وارپاکس) ، سایر روشهای چرخش

۴. عاملهای وابسته به هم ، چرخش تحلیلی متمایل ، تفسیر بارهای عاملی

۵. تحلیلهای اکتشافی و تاییدی

۶. مدل عامل مشترک

روش عاملهای اصلی ، برآورد میزان اشتراک ، محاسبه بارهای عاملی ، عاملهای

اصلی تکرار شده ، ارزشهای ویژه و تعداد عاملها

۷. عامل یابی به روش حداقل مربعات و به روش بیشینه احتمال

انتخاب مدل مناسب ، مشخصه‌های خوبی برازندگی ، پیوستار اکتشافی - تاییدی

شیوه‌های پیشرفته روان‌سنجی

کد درس : ۲۶

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ۱۶

هدف : آشنائی با نظریه‌های نوین روان‌سنجی و کاربرد آنها در مسایل و پژوهشهای

روانی و تربیتی

سرفصل دروس (۲۴ ساعت)

۱. پیشرفتهای روش شناختی

۲. پیشرفتهایی در اندازه‌گیری ملاکی

۳. نظریه تعدیم پذیری

۴. نظریه پاسخ پرسش

۵. فراتر از

۶. کاربرد نظریه تعدیم پذیری در ساخت آزمون

۷. فرا تحلیل

۸. پیشرفت در زمینه‌های کاربردی

۹. سنجش انطباقی

۱۰. نظریه شناختی و روان‌سنجی

روشهای آموزش کودکان استثنائی

کلاس درس : ۳۷

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : بررسی روشهای آموزش کودکان استثنائی با در نظر گرفتن فواید و محدودیتهای هر روش برای هر طبقه از کودکان استثنائی

سرفصل دروس (۲۴ ساعت)

مفاهیم و تعاریف و شناسایی کودکان استثنائی
نیازهای ویژه و آموزش استثنائی : مفهوم و تعاریف آن و توجه به آن
نقش آموزش انفرادی در آموزش استثنائی ، فواید و محدودیتهای
یک پارچه سازی آموزشی با کلاسها و مدارس ویژه ، فواید و محدودیتهای هر کدام برای هر یک از طبقات
کودکان استثنائی
کلاسهای ویژه در مدارس معمولی : امکانات ، فواید و محدودیتهای
نقش آموزش در گروههای کوچک در آموزش استثنائی ، فواید و محدودیتهای
استفاده از کامپیوتر و آموزش برنامه ای در آموزش کودکان استثنائی
وسایل و تکنیکهای اختصاصی در آموزش استثنائی (خط و کتابهای بریل برای نابینایان ، آموزش -
کودکان کرولال و غیره)
برنامه ریزی های درسی و آموزشی ویژه گروههای مختلف استثنائی
تربیت معلم برای آموزش های استثنائی ، ویژگی ها و شرایط آن

کد: ۱۵

۱. وایسر، بی. جی. اصول آماری در طرح آزمایشی. زهره سرمد و مهناز اسفندیاری (مترجمان). تهران. مرکز نشر دانشگاهی.
2. Kirk, R.E.(1968) Experimental design : Procedures for the behavioral sciences . Brooks : Cole Publishing Company.

کد : ۱۷

1. Jaeger , Richard M.(1984) . Sampling in education and the social Sciences . New York : Longman Inc.
2. Daleniv , T.(1985) Elements of Survey sampling . Stockholm : Agency for research cooperation .
3. Yates , F.(1985) Sampling methods for censuses and surveys . 4th Ed. New York : Macmillan.

کد : ۱۸

1. Cronbach , L.J.(1977) . Educational Psychology (3rd , Ed.) . New York Harcourt - Brace Jovanovich .
2. Travers , R.M.w.(1973) .Educational Psychology . New York : MacMillan .
3. Sprinthall, N.A.and Sprinthall , R.C.(1944) . Educational Psychology A Developmental Approach (6th , Ed.) New York : Random House .

درد : ۱۹

1. Hilgard , E.R.(1983) Theories of Learning . Englewood Cliffs, NJ.Prentice - Hall , Inc .
2. Hall , J.F., (1989) Learning and memory . Boston ; Allyn and Bocon.
3. Balsam , P.D.and Tomie , A.A.(1985) Context and learning . Hillsdale N.J.; Erlbaum .
4. Bower , G.H.(1980) The psychology of learning and motivation . New York ; Academic Press.
5. Schwarts , B.(1984). The Psychology of Learning and behavior . New York : W.W.Norton .

کد : ۲۰

۱. رگرسون چند متغیری در پژوهش رفتاری (جلد اول و دوم) تالیف کرلینگر و پدهازور، ترجمه حسن سرائی، نشر دانشگاهی .

2. Cliff, N.(1987) . Analyzing multivariate data. New York : Harcourt Brace .Jovanovich , Inc.
3. Lindeman , R.H.,Merenda , F.F.and Gold ,R.Z. (1980) . Introduction to bivariate and multivariate analysis. Nj: Oakland Scott , Foresman and Co.

کد: ۲۱

- Cartor, N., and Kihlstrom, J.F. (1987), Personality and Social intelligence, Englewood cliffs, Nj, Prentice -Hall
- Mc Crae, R.R. and Costa, P.T. (1987). Validation of the five - Factor model of personality across instruments and observers. Journal of Personality and Social Psychology . 52,81-90
- Pervin, L.A. (1990) Handbook of Personality, Theory and research, Guilford, New York .
- Eysenck, H.Y. and Eysenck, M.W. (1985), Personality and individual differences: A natural science approach, New York: Plenum.
- Buss, D. and Cartor, N. (1989). Personality Psychology: Recent trends and emerging directions. New York: Springer - verlag.
- Pervin, L.A., (1989) Goal concepts in Personality and Social Psychology Hillsdale . NJ: Erlbaum .
- Eagle, M.A. (1984) Recent developments in Psychoanalysis: A critical evaluation . New York : M.Graw - Hill.
- Eagley, A. (1987) Sex differences in Social behavior: A Social role interpretation . Hillsdale . NJ. Erlbaum .
- Hampson, S.E. (1982) . The construction of Personality . An Introduction London : Routledge and Kegan Paul .
- Stigler, J., Shweder, R. and Herdt, G., (1990), Cultural Psychology: The Chicago Symposia culture and human development.
- Hogan, R. and Jones, W., (1985), Perspective on personality: Theory, measurement, and interpersonal dynamics, Greenwich, ct: JAJ Press.
- Schultz, D. (1991) . Theories of personality . Englewood Cliffs: N.J., Prentice - Hall.

کد : ۲۱

1. Robert C. Bogdan and Sari Knopp Biklen (1982) " Qualitative Research for Education . " Allyn and Bacon inc.
2. Corrine Glesne and Alan Peshkin (1992) " BeComing Qualitative Researchers" An introduction . Longman Publishing Group .
3. Catherine Marshall and Gretchen B. Rossman , (1989) " Designing Qualitative Research " SAGE Publication .
4. Matthew B. Miles and A. Michail Huberman (1984) " Qualitative Data Analysis " , SAGE Publications.
5. Harry F. Wolcott (1990) " Writing up Qualitative Research " SAGE Publications.

کد : ۲۲

1. Daniel, W.W. (1978) . Applied nonparametric Statistics . Boston : Houghton Mifflin Company.

۲. سیکل ، سیدنی (۱۳۷۲) آمار غیر پارامتری . یوسف کریمی (مترجم) انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.

کد : ۲۴

1. Brehm, S.S., of Kassir, S.M. (1994) Social Psychology Boston : Houghton Mifflin.
2. Feldman, Robert, S. (editor) (1990) Teh Social Psychology of Education : Current Research and Theory . Cambridge : Cambridge University Press.
3. Bar - Tal, Daniel, and Saxe, L. (Editors) (1981) Social Psychology of Education - What ? Representative Research in Social Psychology , 12, 5-19/
4. Bar - Tal, D., and Saxe, L. (Editors) (1978) .Social Psychology of Education : Theory and Research . New York : Halsted.
5. Johnson, D.W. (1970). The Social Psychology of Education. New York: Holt, Rinehart and Winston . *

کد : ۳۵

1. Cliff , N.(1987) . Analyzing multivariate data . New York : Harcourt Brace . Jovanovich , Inc.
- Lindeman , R.H. , Merenda , P.F.and Gold , R.Z.(1980) . Introduction to bivariate and multivariate analysis . Nj: Oakland Scott, Foresman and Co . Harman , H.H.(1967) . Modern factor analysis . (2ne Ed). Chicago Illinois : University of Chicago Press.

کد : ۳۶

1. Joreskog , K.g(1979) . Structural analysis . Covariance and correlation matrices . Psychometrika 43 .
2. Lunneborg , C.E.and Abbott , R.D. (1983) . Elementary multivariate analysis for the behavioral Sciences . New York : North Holland.
3. Glass ,G.V.,McGaw , B.and Smith , M.L.(1981). Meta - analysis in social research . Beverly Hills , CA , Sage Publications .
4. Lancy , D.E.(1983) . Cross- Cultural studies in cognition and mathematics . London : Academic Press.
5. Jensen , A.R.(1980). Bias in mental testing . New York : Fre Press.

- Hallahan , Daniel P.and Kauffman , James M.(1989) , Exceptional children Introduction to Special Education , University of virginia Press.U.S.A.
- Kirk , Samuel , A.(1987) , Educating Exceptional Children , Boston Houghton Mifflin .
- Kirk , Samuel A,et al (1982) , The Illinois test of psycholinguistic abilities , Rev.ed.,Urbana,Illinois , University of Illinois Press.
- Kephart , Newell C.(1986) , The Brain - Imjured child in the classroom. Chicago - National society for cripple children and Adults.
- Lincoln - Osertesky Developmental Scale , (1985) , los Angeles : Western Psychological Services.
- Ross , D.M.and Ross , S.A.(1981) . Hyper activity : Research , Theory , and action , 2th ed . New York : wiley.
- Ellis . N.R.(1981) , Handbook of Mental Deficiency , N.Y.Mc Graw - Hill
- Mc Affee , J.K.(1985) . Discipline , Special Education and student rights Information Edge,1-1-4.
- Yaker , H.E.and Block , J.R.(1986) Research with the Attitudes Towards Disabled Persons Scale (ATDP) , New York : Center for the study of Attitudes toward Disabilities , Hopstra University , Hempstead.
- Department of Education and Science (DES) (1990), Special Educational Needs and the National Curriculum , Landan: NUT.
- Eulcher , F.(1990) Disabling Policies ,Acomparative to Educational Policies and Disability , Landan , Falmer.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسم الله

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۲/۴۶۴۲

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند بر اساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی بوسه ذی ربط و بارعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
 - ۲-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
 - ۲-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها در دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۴۲ واحد است.
 - ۲-۳: آن دسته از دانشجویانی که درشمول بند ۲-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
 - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجویان، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشند، پذیرفته می‌شود.
 - ب: دروسهائی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان دروسه‌ها را قبلاً گذرانده است، بر اساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
 - ج: گذراندن دروسهائی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن درس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
 - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مقرر جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا چاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نمائید.

سید محمد کاظم ناشینی

مدیر ای عالی برنامه ریزی

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲

شماره ۲۲/۳۴۴۹

پیوست

بیت‌المالی

جمهوری اسلامی ایران
ارت فرهنگ و آموزش عالی

حداقل و حداکثر واحدهای درسی درمقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۲/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۲/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری روی برنامههای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیرضرور و انقاع شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردند.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد
۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۴۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختتام به پایان نامه دارد).

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۳۰ واحد میتواند اختتام به رساله داشته باشد).

در اینصورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۲-۷۳ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۲ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، در این صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد بر عهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحمیلات تکمیلی مؤسسه ذی ربط است.

رای صادره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به برجاء اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمنداست به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم نائینی

مدیر شورای عالی برنامه ریزی

۲۱۹